

og see om muligt at bringe det til, at et Barn paa intet Punkt af sin Skolebane holdes længere tilbage, end dets egen Mangel paa Flib gjør fornødent. — Der er Udfikligt, som jeg endnu kunde have lyst til at tilføie, men der-til vil der rimeligviis senere kunne gives mig Leilighed.

Krog: Jeg kan i flere Stykker tiltræde, hvad den ærede Ste Landsthingsmand for 9de Kredts (M. Andersen) yttrede om Examinensæfænet. Det var jo ogsaa oprindeligt foreslaaet, at de Lærerefter, der have taget Lærerefteramen, ubetinget skulde foretrækkes fremfor de 3lle-Examinerede. Dette fandt imidlertid Modstand i det andet Thing, og Bestemmelsen om det Fortrin, som Examen skulde give, blev forkastet. Ved det, der nu er sagt i Lovforslaget § 3, troer jeg dog, at man i alt Fald er gaaet noget for vidt. Der staaer nemlig, at de, der beskikkes til Lærerefter, skulle for vedkommende Skoledirection have godtgjort deres Duellighed. Derfra ere altsaa ikke engang de Lærerefter, som have taget Lærerefterexamen, undtagne, men det er dog vel at sætte denne Examen altfor lavt, at de, der have taget den, i Lighed med andre Lærerefter, som ingen Examen have, paany skulle godtgjøre deres Dygtighed ved en Examen for Skoledirectionen. For det Tilfælde, at Lovforslaget iøvrigt skulde blive vedtaget væsentligt i den Skikkelse, hvori det nu foreligger, vil jeg derfor tillade mig til 2den Behandling dog at søge at bringe det Endringsforslag ind i det, at den Lærerefter, som har taget Examen, ikke paany skal underkaste sig Examen for vedkommende Skoledirection.

I Lovforslagets § 4 findes der den Bestemmelse, at Lærerefterne ere pensionsberettigede, forsaavidt og saalænge de ere ugifte. Den ærede Landsthingsmand fra Nalborg, der før talte (Forchhammer), havde nu vistnok fuldkommen Ret i, at det er Mandens Pligt at ernære sin Husfru, og at det Omvendte aldrig bør være Tilfældet eller bør sættes som et Tilfælde. Men hvad Pensionen angaaer, da mener jeg dog, at den er en Ret, en Capital, som Lærerefterinden har erhvervet ved sit Arbeide, som er hendes og maa blive hendes, i hvad Forhold

hun saa end senere indtræder, naar hun kun ikke ved sit Forhold og ved sit Levnet gjør sig uærbidig til at oppebære Pension. Ligesom altsaa den Ret, som en Mand har til at faae Pension efter en længere Tjeneste eller paa Grund af Svagelighed, ikke kan berøves ham, saalænge han ikke ved sit Forhold gjør sig uærbidig til den, saaledes bør Qvinden heller ikke miste sin Pensionsret paa anden Maade. Det er derfor ogsaa mit Ønske, at de Ord i § 4: „forsaavidt og saalænge de ere ugifte“ maae falde bort i den Lov, der maatte udkomme om dette Forhold.

Madvig: Jeg troer, at min ærede Ven, den 1ste Landsthingsmand for Ste Kredts (Windehoff), gif noget for vidt, naar han ligesom antydede, at det laa i Lovudkastet, som det nu foreligger, at det betegnes som lige godt at have Lærerefter og Lærerefter, at man sætter disse fuldkomment lige. I Lovudkastet er der, navnlig i den anden Paragraph, som min ærede Ven omtalte, udtrykkeligt betegnet, at man til lægger Lærerefter — jeg vil tilføie den prøvede og examinerede Lærerefter — Forrangen, idet der paa Landet kun er givet Afgang til at ansætte Lærerefter i Andenlærerefter eller Bilærerefterposterne; men idet jeg derfor troer, at han udtrykte sig noget for stærkt, vil jeg ikke nægte, at jeg i visse Henseender deler Meget af hans Betænkkelighed med Hensyn til den Udstrækning, hvori der baade paa Landet og i Kjøbstæderne er givet Ret til at ansætte Lærerefter. Jeg troer, at, naar man tænker sig noget nærmere ind i disse Forhold, vil man finde adskillige Betænkkeligheder, der vel ingenlunde for mig ere saa store, at jeg i det Hele taget skulde ville udtale mig imod Loven eller modarbeide den, men som jeg dog vil fremhæve lidt og lægge dem, der ville overveie denne Sag, noget paa Hjerte. Det ene Spørgsmaal, der træder frem, naar man sammenligner en Lærerefter og en Lærerefter i en offentlig Skole, er Dygtigheden til at haandhæve Disciplinen, og det ikke blot Disciplinen som høre Tugt, men den hele Kraft til at drive fremad, den Energi, hvormed Alt skal gøres, hvortil den ærede Taler, som jeg hentydede til, ogsaa henviste. Men det andet Punkt er den eiendommelige